

Täysistunto

Keskiviikko 15.11.2023 klo 14.00—17.23

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain 2 §:n ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 47/2023 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 5/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 5/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.37 **Mauri Peltokangas ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Käsittelyssä on valiokunnan mietintö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain 2 §:n ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamisesta. Esittelen hallintovaliokunnan mietinnön.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annettua lakia ja ortodoksisesta kirkosta annettua lakia. Esityksen tavoitteena on osana laajempaa hallitusohjelman sopeutustoimien kokonaisuutta edistää julkisen talouden tasapainottamista kansalaisten hyvinvoinnin ja kestäväen talouskehityksen varmistamiseksi. Tämän vuoksi evankelis-luterilaisen kirkon rahoituksen ja ortodoksisen kirkon määrärahan indeksikorotuksia ehdotetaan rajoitettavan vuosina 2024—2027 yhdellä prosenttiyksiköllä.

Hallituksen esityksen taloudellisia vaikutuksia koskevien perustelujen mukaan valtiovarainministeriön kevään 2023 ennusteen mukaan kuluttajaindeksin muutos vuonna 2024 on 2,2 prosenttia. Evankelis-luterilaisen kirkon valtionrahoituksen ja ortodoksisen kirkon valtionavustuksen määrää korotetaan vuonna 2024 näin ollen 1,2 prosenttia, jolloin evankelis-luterilaisen kirkon valtionrahoituksen määrä on noin 124,1 miljoonaa euroa ja ortodoksisen kirkon valtionavustuksen määrä 2,8 miljoonaa euroa. Muutos vähentää valtiontalouden menoja evankelis-luterilaisen kirkon valtionrahoituksen osalta noin 1,2 miljoonalla eurolla ja ortodoksisen kirkon valtionavustuksen osalta noin 27 000 eurolla.

Arvoisa puhemies! Valtio myöntää rahoituslain perusteella evankelis-luterilaiselle kirkolle rahoitusta hautaustoimen, väestökirjanpidon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpidon tehtäviin. Kyse on kirkon lakisääteisistä yhteiskunnallisista tehtävistä. Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n 2 momentissa sääde-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2023 vp

tään valtion talousarvioon sisältyvästä ortodoksiselle kirkolle osoitetusta määrärahasta, joka on tarkoitettu käytettäväksi ortodoksisen kirkon toiminnasta aiheutuviin kohtuullisiin kustannuksiin. Sekä evankelis-luterilaisen kirkon rahoituksen että ortodoksiselle kirkolle myönnettävän toiminta-avustuksen indeksikorotukset on jäädytetty vuosina 2017—2019 osana valtiontalouden sopeutustoimia.

Kuluvana vuonna evankelis-luterilaisen kirkon rahoituksen määrä on vajaa 122,7 miljoonaa euroa. Valiokunta toteaa mietinnössään, että rahoituksen määrä on vuodesta 2016 alkaen ollut ennustettava ja vuodesta 2020 alkaen myös noususuuntainen. Hallintovaliokunta tuo kuitenkin mietinnössään esiin, että vuoden 2016 alusta voimaan tulleen rahoituslain hallituksen esityksen perustelujen mukaan valtion rahoituksen kohtuullinen osuus näiden tehtävien kokonaiskustannuksista on noin 80 prosenttia. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan evankelis-luterilaisen kirkon rahoitus kattoi vuonna 2022 noin 74 prosenttia kirkon yhteiskunnallisten tehtävien kustannuksista. Suurimmat kustannukset aiheutuivat hautaustoimen tehtävistä.

Hallintovaliokunta on jo rahoituslakia säädettäessä ja sen jälkeenkin kiinnittänyt huomiota siihen, että lakisääteiset tehtävät jäävät edelleen osin kirkon jäsenten kustannettaviksi ja että kirkon jäsenet joutuvat kattamaan myös kirkkoon kuulumattomien lakisääteisiä palveluja sen vuoksi, ettei valtionrahoitus kata noin 20 prosentin suuruista osuutta yhteiskunnallisten palvelujen kustannuksista. Valiokunta on pitänyt perusteltuna, että mahdollisuudet edellä mainitun epäkohdan korjaamiseksi selvitetään. Valiokunta pitää selvitystyöhön ryhtymistä edelleen perusteltuna.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esityksen valmistelun yhteydessä on tunnistettu riski kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kirkollisten rakennusten korjausvelan kasvuille. Seurakuntien ja seurakuntayhtymien rahoituspohja on supistunut kirkkoon kuuluvien henkilöiden määrän laskun myötä, ja samaan aikaan rakentamisen kustannukset ovat nousseet. Valiokunta tuokin mietinnössään esiin, että kirkolliset rakennukset muodostavat merkittävän osan Suomen arvokkaasta rakennusperinnöstä, joiden ylläpidolla on suuri kansallinen, paikallinen ja yhteisöllinen merkitys. Hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että kirkollisten rakennusten ja niiden irtaimistojen ylläpito turvataan ja että niitä suojataan kaikenlaisilta vahingonteoilta.

Arvoisa puhemies! Valtiontalouden vaikeasta tilanteesta johtuen useille yhteiskunnan eri sektoreille esitetään sopeutumistoimia, joiden kaikkien tarkoituksena on vahvistaa julkista taloutta ja kääntää velkaantumiskehitys tasolle, jota hyvinvointiyhteiskunnan turvaaminen edellyttää. Sopeutumistoimet kohdistuvat laajasti eri yhteiskunnallisiin tehtäviin. Evankelis-luterilaisen kirkon hoitamat yhteiskunnalliset tehtävät ovat osa tätä kokonaisuutta, ja tämän vuoksi kirkon määrärahan indeksikorotuksia rajoitetaan vuosina 2024—2027 yhdellä prosenttiyksiköllä. Vastaavasti myös ortodoksisen kirkon valtionavustusten indeksikorotuksia joudutaan rajoittamaan mainituille vuosille.

Selvytyksen vuoksi valiokunta toteaa mietinnössään, että kyse ei ole valtion rahoituksen tai toiminta-avustuksen indeksien jäädyttämisestä vaan yhden prosenttiyksikön indeksijarrusta, jolloin rahoituksen ja toiminta-avustusten määrä edelleen jatkaa nousuaan vuosittain kuluttajahintaindeksin muutosten myötä.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella hallintovaliokunta esittää, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen 47/2023 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. Mietintöön sisältyy yksi vastalause. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2023 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset valiokunnan puheenjohtajalle esittelystä.
— Sitten edustaja Peltonen.

16.44 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetussa laissa säädetään valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle hautaustoimeen, väestökirjanpitoon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimistojen ylläpitoon liittyviin, laissa säädettyihin tehtäviin. Kyse on kirkon toteuttamista lakisääteisistä yhteiskunnallisista tehtävistä, jotka palvelevat kansalaisia yhteiskunnassamme laajasti, eivät pelkästään kirkon jäseniä.

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n 2 momentin mukaan valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha käytettäväksi valtionavustukseen ortodoksille kirkolle sen toiminnasta aiheutuviin kohtuullisiin kustannuksiin. Määrärahan mitoituksen perusteena on kirkollishallituksen, hiippakuntahallinnon ja ortodoksisen seminaarin ylläpidosta valtiolle aiheutuneiden menojen ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnille ja laitoksille myönnettyjen valtionavustusten määrä sekä arvioitu kustannustason muutos.

Nyt hallitus on hallitusohjelmansa mukaisesti kohdistamassa indeksileikkauksensa myös molempien kirkkojemme valtion rahoitukseen. Tämä on ongelmallista moneltakin kannalta katsottuna, ja siksi sosiaalidemokraatit eivät voi tätä leikkausta hyväksyä. Kerron seuraavaksi nämä keskeiset ongelmakohdat.

Arvoisa puhemies! Valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain tullessa voimaan vuonna 2016 rahoituksen taso määriteltiin siten, että se kattaisi kohtuullisen osuuden evankelis-luterilaisen kirkon hoitamien lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien, kuten hautaustoimen, väestökirjanpidon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpidon, kustannuksista. Kohtuulliseksi osuudeksi arvioitiin tuolloin 80 prosenttia. Vuonna 2022 valtion rahoitus kattoi enää 74 prosenttia näistä kustannuksista. Vuosina 2017—2019 rahoituksen määrän kehittymiseen vaikutti indeksikorotuksen jäädytys osana valtiontalouden silloisia sopeustoimia. Jo rahoituslakia aikanaan säädettäessä hallintovaliokunta totesi, että lakisääteisetkin tehtävät jäivät edelleen osin kirkon jäsenten kustannettavaksi, eikä tilanteeseen ole saatu muutosta. Mitään muutosta tilanteeseen ei tuo myöskään nyt käsitellyssä oleva indeksijarru kirkkojemme rahoitukseen hallituksen esittämällä tavalla.

Arvoisa puhemies! Nyt esitettävien indeksileikkausten myötä valtion rahoitus kattaisi lähivuosina yhä pienemmän osuuden lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien kustannuksista. Koska tehtävät ovat lakisääteisiä, yhä suurempi osuus kustannuksista tulee siten katettavaksi joko hautaustoimen maksutuotoilla tai jäseniltä perittävillä kirkollisveroilla. Tilannetta voidaan pitää epärealistisena kirkon ja sen seurakuntien jäsenten kannalta.

Aivan samalla tavalla leikkaus osuu kohtuuttoman kovaa myös ortodoksiseen kirkkoon, jolla silläkin on yhteiskunnassamme hyvin tärkeitä tehtäviä. Myös ortodoksinen kirkko ja sen seurakunnat palvelevat näissä tehtävissä myös muita kuin seurakunnan jäseniä, esimerkiksi ylläpitävät rakennuskannassaan suomalaista arvokasta kulttuuriperintöä. Indeksileikkauksen vaikutusta ortodoksisen kirkon talouteen ja toimintaan voidaankin pitää huonosti harkittuna.

Arvoisa puhemies! Edellä esitetyn perusteella sosiaalidemokraatit esittivät hallintovaliokunnassa jättämässämme vastalauseessa, että tämä hallituksen esitys hylättäisiin kokonaisuudessaan. Hallintovaliokunnassa vastalauseeseemme yhtyi vasemmistoliitto.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2023 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Anna-Kristiina Mikkonen.

16.49 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ortodoksina ja Suomen ortodoksisen kirkon ensimmäisen arkkipiispan jälkeläisenä puutun puheenvuorossani nyt vain ennen kaikkea tähän esityksen ortodoksista kirkkoa koskevaan osuuteen. Ortodoksista kirkosta annetun lain 119 §:n 2 momentin mukaan valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha käytettäväksi valtionavustukseen ortodoksiselle kirkolle sen toiminnasta aiheutuviin kohtuullisiin kustannuksiin.

Nyt esitettävien indeksileikkausten myötä valtionrahoitus kattaisi lähivuosina yhä pienemmän osuuden kirkon lakisääteisten tehtävien, yhteiskunnallisten tehtävien, kustannuksista. Koska nämä tehtävät ovat lakisääteisiä, yhä suurempi osuus kustannuksista tulee siten katettavaksi joko hautaustoimen maksutuotolla tai jäseniltä perittävin kirkollisverovaroin. Tilannetta voidaan pitää kohtuuttomana kirkon kannalta ja samalla ehdotettu muutos voidaan nähdä loukkaavan myös kirkon jäsenten yhdenvertaisuutta suhteessa kirkkoon kuulumattomiin.

Ortodoksinen kirkko ja sen seurakunnat palvelevat tehtävässään myös muita kuin seurakunnan jäseniä ja ylläpitävät rakennuskannassaan arvokasta suomalaista kulttuuriperintöä. Tänä vuonna, juhluvuonnaan, 100-vuotias autonominen Suomen ortodoksinen kirkko joutuisi indeksileikkausten vaikutuksesta kohtuuttomaan tilaan kirkon talouteen ja toimintaan vaikuttavilla leikkauksilla.

Arvoisa rouva puhemies! Kuten edustaja Peltonen totesi, sosiaalidemokraatit esittävät tämän hallituksen esityksen hylkäämistä kokonaisuudessaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aittakumpu.

16.51 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kaikkina aikoina mutta erityisesti vaikeina aikoina, kun ihmisten elämässä ja maailmassa on monenlaista levottomuutta, ihmiset tarvitsevat myöskin hengenravintoa. Evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksikirkko tekevät tässä tärkeää työtä, pitävät esillä kristillisiä arvoja ja tuovat ihmisten elämään toivoa. Hallituksen leikkuri tosiaan osuu myöskin nyt näihin kirkkoihin. Tämän esityksen myötä evankelis-luterilaisen kirkon rahoituksen ja ortodoksisen kirkon määrärahan indeksikorotuksia rajoitetaan vuosina 24—27 yhdellä prosenttiyksiköllä. Esityksen mukaan ja tämän hallintovaliokunnan mietinnön mukaan muutos vähentää valtiontalouden menoja evankelis-luterilaisen kirkon valtionrahoituksen osalta noin 1 227 000 eurolla ja ortodoksisen kirkon valtionavustuksen osalta noin 27 000 eurolla.

Hallintovaliokunta kiinnittää tässä mietinnössään huomiota siihen, että jo rahoituslakia säädettäessä valiokunta totesi mietinnössään lakisääteisten tehtävien jäävän edelleen osin kirkon jäsenten kustannettaviksi ja että kirkon jäsenet joutuvat kattamaan myös kirkkoon kuulumattomien lakisääteisiä palveluja sen vuoksi, että valtionrahoitus ei kata noin 20 prosentin suuruista osuutta näiden yhteiskunnallisten palveluiden kustannuksista. Nyt hallitus tosiaan leikkaa tästä kirkon saamasta korvauksesta vielä tämän päälle. Tämä tarkoittaa sitä, että kirkko eli sen jäsenet joutuvat maksamaan entistä isomman siivun näiden lakisääteisten tehtävien hoitamisesta. On hyvä, että kirkko hoitaa näitä tehtäviä. Suomalaiset laajasti arvostavat kirkon lakisääteisiä tehtäviä, kuten hautaustoimea ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpitoa, mutta kirkon tulee saada näistä riittävä korvaus. Hallintovaliokunta toteaa nyt mietinnössä, että se on pitänyt jo rahoituslakia säädettäessä pe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2023 vp

rusteltuna, että mahdollisuudet edellä mainitun epäkohdan korjaamiseksi selvitetään, mutta hallintovaliokunta toteaa myös, että selvittämättä on jäänyt, ei ole selvitystä tullut. Valiokunta pitää nyt selvitystyöhön ryhtymistä edelleen perusteltuna — hyvä näin. Toivotavasti tämä ei enää jää vain toiveeksi vaan hallitus laittaa asiassa toimeksi ja tekee tuon selvityksen, joka on noin pitkään venynyt ja odottanut toteuttamistaan.

Valiokunnan mietinnössä, arvoisa puhemies, todetaan myös, että on tunnistettu riski kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kirkollisten rakennusten korjausvelan kasvulle. Valiokunta tuo esiin, että seurakuntien ja seurakuntayhtymien rahoituspohja on supistunut kirkkoon kuuluvien henkilöiden määrän laskun myötä ja samaan aikaan rakentamisen kustannukset ovat nousseet. Valiokunta tuo esiin, että kirkolliset rakennukset muodostavat merkittävän osan Suomen arvokkaasta rakennusperinnöstä ja niiden ylläpidolla on suuri kansallinen, paikallinen ja yhteisöllinen merkitys. Valiokunta on tehnyt tässä tärkeän havainnon, ja mielestäni on hyvä, että se on tähän mietintöön kirjattu. Mietinnön mukaan hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että kirkollisten rakennusten ja niiden irtaimistojen ylläpito turvataan ja että niitä suojataan kaikenlaisilta vahingonteoilta. Tämä on erityisen ja erittäin ajankohtainen huomio.

Ja on, arvoisa puhemies, ymmärrettävää, että valtiontaloutta on tasapainotettava, mutta nyt kyllä jää valitettavasti ratkaisematta esimerkiksi se, miten tämä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten turvaaminen toteutetaan. Selvää on, että nyt tämä leikkaus tulee vaikeuttamaan kirkon työtä ja sen tehtävien hoitoa. Ja toivon, että hallitus nyt todella huomioi tämän mietinnön, huomioi myöskin näiden rakennusten suojelun osalta ja ryhtyy mahdollisimman hyviin toimiin tämän toteutumiseksi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.55 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tämä mietintö on hyvin pohdittu, ja kuten edustaja Aittakumpu äskeisessä erinomaisessa puheenvuorossaan tiivistä valiokunnan kantaa siitä, että tämä selvitys pitää tehdä, sitä lämpimästi kannatan. Totta kai kirkot, niin ev.-lut. kirkko kuin ortodoksinen kirkko, ovat tottuneet vaikeisiin aikoihin. On eletty sota-ajat ja vaikka mitkä ajat, ja on ollut erittäin pahoja lamoja, suorastaan talouden romahduksia, jolloin kirkon asema on ollut entistä korostuneempi nimenomaan lähimmäisen auttamisen näkökulmasta.

Esimerkiksi kotikunnassani Ilomantsissa seurakunnat tekevät erittäin kiitettävää eku-meenista yhteistyötä auttaen seurakuntalaisia ja kaikkia kuntalaisia. Esimerkiksi korona-aikana jaettiin seurakuntien toimesta erilaisia avustuspaketteja, joita kuntaan tuli. Ne jaettiin ihmisille. Siellä on haja-asutusalueilla vanhoja ihmisiä. Seurakunnan työntekijät kävivät jokaisessa talossa kysymässä ihmisiltä, onko teillä mitään hätää, tarvitsetteko apua — yhdessä Ilomantsin kunnan virkamiesten kanssa sovitun kaavan mukaan. Ketään ihmistä ei jätetty yksin.

Ymmärrän toki, että meillä on nyt pieni leikkaus tulossa valtiolta tulevaan rahamäärään kirkkokunnille, mutta toisaalta ymmärrän tämän vaikean taloudellisen tilanteen ja uskon, että siitäkin pystytään selviämään yhteistyöllä ja lähimmäisen auttamisen halulla. Joka ainoa seurakunta, joka tekee omalla alueellaan työtä, tekee äärimmäisen tärkeää henkisen auttamisen työtä. Toivoa paremmasta huomisesta pitää olla olemassa. Jumalan sanan levittäminen ja sen ihmisille kertominen, että tilanne ei ole toivoton, on äärimmäisen tärkeää tässä ajassa. Nimenomaan se on nyt erittäin tärkeää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2023 vp

Ja sitten nämä arvokkaat kulttuurihistorialliset kirkot. Esimerkiksi kotikunnassani on tänä päivänä valmistumassa ev.-lut. kirkon iso remontti, jotain 1,3 miljoonan euron arvoisen, ja ensi kesänä alkaa Ilomantsin ortodoksisen seurakunnan Pyhän Elian kirkon remontti. Siellä tulee ulkomaalauksia, katon korjausta sun muuta. Nekin vaativat rahaa. Olemme toki sitä itse säästäneet seurakunnassa ja sitten Kirkon keskusrahaston kautta saaneet avustuksia.

Arvostan sitä uhrautuvaa työtä, mitä seurakuntalaiset ovat omien pyhäkköjensä eteen tehneet. Esimerkiksi Ilomantsin ortodoksisen seurakunnan kirkossa on muun muassa erittäin arvokkaita, kulttuurihistoriallisesti korvaamattoman arvokkaita ikoneita, joita ei maailmassa mistään löydy. Muistan, kun olin silloin kiinteistölautakunnan puheenjohtajana, kun aikanaan vakuutusyhtiön asiantuntijat kävivät arvioimassa sen kirkon irtaimiston arvoa. Mieleeni jäivät vakuutusyhtiön tarkastajan sanat, että kyllähän me tuollekin ikonille voidaan arvo panna, onko se euron, sata euroa, miljoona euroa, 50 miljoonaa euroa — täysin korvaamaton. Se on ainutlaatuinen koko maailmassa. Sen takia sinne on asennettu nykyaikaiset suojajärjestelmät viimeisen päälle. Ehkä ei ole semmoista vakuutusta tai turvajärjestelmää, jolla maailman pahuus pystytään voittamaan, mutta sitkeästi seurakunnan työllä se onnistuu erittäin hyvin.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi se, että ymmärrän toki vastalauseen tekijöitäkin. [Puhemies koputtaa] On sydäntä lämmittävää huomata, että on huomattu myös tämä näkökulma, mutta ymmärrän kyllä toki sen, että näissä vaikeissa tilanteissa yhteiseen kekoon on jokaisen kortensa kannettava ja se tehdään myös.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

16.58 **Rami Lehtinen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisten hyvinvoinnin säilyttämisen kannalta on tärkeää, että julkista taloutta tasapainotetaan... [Puhujan mikrofonit sulkeutuu]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Hetkinen. Mikrofonit katosi.

Joo. — ...ja kestävästä talouskehityksestä saadaan aikaiseksi. Hyvinvointivaltion ylläpitäminen nykymuodossaan on haasteellista, ja sen takia kaikkien on osallistuttava talkoisiin.

Tämä hallintovaliokunnassa ollut esitys on osa hallitusohjelman sopeutumistoimien kokonaisuutta, ja siinä esityksessä evankelis-luterilaisen kirkon rahoituksen ja ortodoksisen kirkon määrärahan indeksikorotuksia lasketaan yhdellä prosenttiyksiköllä.

On kuitenkin hyvä ymmärtää, kuten on tässä tullut aikaisemminkin sanottua, että tämä esitys ei tarkoita näiden rahojen vähentämistä vaan rahoitus ja avustukset tulevat edelleen kasvamaan, mutta kasvua hillitään indeksijarrulla. Näin valtion menot tulevat olemaan yli miljoona euroa pienemmät kuin mitä ne olisivat ilman indeksijarrua. Valtiontalouden vaikeassa tilanteessa kulujen hallitsematonta kasvua on pakko jarruttaa, vaikka on tunnistettavissa talouden tiukentumisen tuomat haasteet uskonnollisten yhteisöjen toimintaan ja tärkeisiin julkisiin tehtäviin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Yleiskeskustelu on... — Anteeksi, tuli vielä puheenvuoro. — Edustaja Peltonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2023 vp

17.00 **Eemeli Peltonen sd:** Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunnan mietinnössä ja tässä tänään käydyssä ansiokkaassa keskustelussa on kannettu aivan oikein huolta tästä arvokkaan rakennusperinnön tilasta ja tulevaisuudesta ja siitä, miten seurakunnat pystyisivät parhaalla mahdollisella tavalla huolehtimaan tästä kulttuuriperinnöstä, joka toden totta on arvokasta, tässä ajassa varsinkin. On hyvä huomata, että usein näitä arvokkaan rakennusperinteen kiinteistöjä on ennen kaikkea pienillä seurakunnilla. Pienet seurakunnat harvaan asutuilla alueilla vastaavat niiden ylläpidosta, ja näillä seurakunnilla usein on taloudellisesti jo valmiiksi hieman ahtaampaa ja vaikeampi tilanne. Siksikin on selvää, että tämä indeksijarru, vaikka se on pieni, kun sitä katsoo tässä valtion tasolla, voi aiheuttaa nimenomaan näille pienille seurakunnille harvaan asutuilla alueilla vaikeuksia ja haitata niiden edellytyksiä ylläpitää näitä kulttuurihistoriallisesti ja meidän kansallisen perinteen kannalta tärkeitä rakennuksia.

Ehkä lopuksi haluan vielä vähän summata myöskin sosiaalidemokraattien ajattelua. Totta kai mekin ajattelemme niin, että valtiontaloudesta pitää kantaa hyvää huolta, valtiontaloutta pitää tasapainottaa, mutta se täytyy tehdä oikeudenmukaisesti. Se säästö, jota valtiontaloudelle nyt saadaan, jos tämä indeksijarru toteutetaan, on valtiolle pieni mutta näille seurakunnille merkittävä, ja juuri siitä muodostuu tämä epäsuhta, jonka johdosta olemme tämän vastalauseemme tehneet.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 47/2023 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.